

Als u het landelijke Lichtervelde doorkruist, bemerkt u ongetwijfeld de vele Maria-kapelletjes die onze gemeente rijk is. De aanwezigheid ervan getuigt van het sterke volksgeloof dat in onze streken en zeker ook in Lichtervelde aanwezig was.

De kapelletjes werden een eerste maal in de kijker en in de bloemetjes gezet naar aanleiding van een zoekwedstrijd uitgeschreven voor kinderen in 1976. Het resultaat was verbluffend: er werden niet minder dan 220 gevelkapelletjes geteld! Dat was ook de gelegenheid om ze terug op te frissen en te herstellen waar nodig.

In 1979 verscheen dan de brochure 'Kapelletjes kroniek der laatste eeuw' geschreven door onderwijzer Karel Vangheluwe. Dit naslagwerk bevat een schat aan informatie over het ontstaan en de geschiedenis van de vele kapelletjes en vormt de basis voor het tekstuele gedeelte van deze folder.

Tussen 1979 en heden werd geregeld één of andere kapel in de kijker geplaatst naar aanleiding van een renovatie, een aankoop of een herstelling. Denken we maar aan de inhuldiging van Lievens' kapel (1989). Dankzij steun van de Koning Boudewijnstichting en de inspanningen van de plaatselijke Heemkundige Kring 'Karel Van De Poele' werd de Kasteelkapel op het Hoge in 1993 van verval gered. Lesy's kapelletje en de kapel van de Valke (Houttekier) werden volledig gerenoveerd en kregen respectievelijk in 2000 en 2001 een eervolle vermelding van de West-Vlaamse Vereniging voor Heemkunde. Tijdens de meimaand krijgen de vele kapelletjes een opknapbeurt van buurtbewoners en gelovigen en wordt op diverse plaatsen Maria aanbeden en vereerd. Jaarlijks trekt de parochie in de meimaand op bedevaart naar de Veldkapel.

Door de verspreide ligging van de vele kapelletjes, het toenemende fietstoerisme en het mooie Lichterveldse landschap willen we met deze route diverse domeinen aan elkaar koppelen en u devotie, toerisme en landschap in één pakket aanbieden.

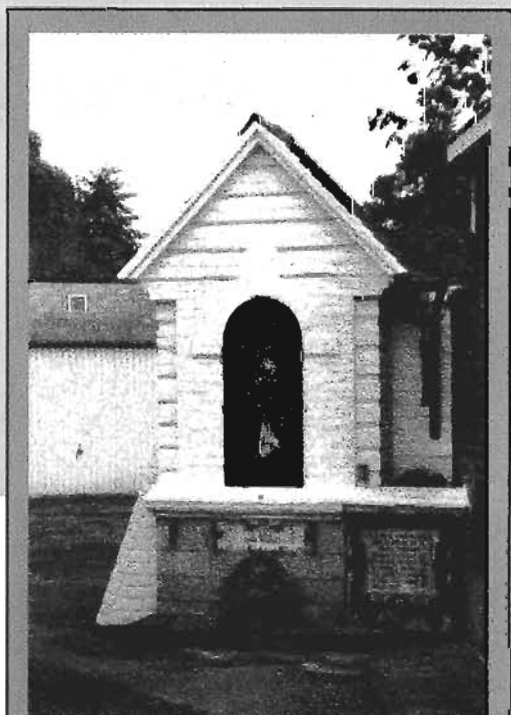
Startpunt van deze route is het Marktplaats van Lichtervelde. Vooraleer we een eerste pedaalslag geven, om in de sfeer van het thema te komen, bekijken we de drie bedevaartkapelletjes rond het kerkgebouw.

1 Rond de kerk zien we drie bedevaartkapelletjes met beelden van de Heilige Margareta: Margareta als maagd en martelares, Margareta die de draak verdrijft en Margareta als herderin. In Lichtervelde wordt de Heilige Margareta vooral aanbeden voor alle vrouwen in barensood. Gedurende de 'kleine ommevang' die de vele bedevaarders in de maand juli tijdens de 10-daagse

plechtigheid maken, houden ze een korte pauze aan de drie kapelletjes om er te bidden.

We laten de kerk achter ons liggen en verlaten het Marktplaats via de Marktstraat. Na 100 m slaan we links af in de smalle Vredestraat, waar we de bewegwijzerde route verder volgen.

2 De Fatimakapel ontstond in 1947. Het kapelletje werd ter gelegenheid van het bezoek van Mariabeeld van Fatima aan Lichtervelde en van het eeuwfeest van de

Fatimakapel

Mariacongregatie ingehuldigd. De inhuldiging ging gepaard met een rijke versiering van het straatje (dat sindsdien Vredestraatje wordt genoemd) en een stoet door het dorp. De kapel werd gebouwd op de overkoepeling van de Zwanebeek (gemeentelijke grond) en gefinancierd door wijlen mevr. Demunster.

3 In maart 1978 kwamen enkele burens van de nieuwe Cardijn-Denyswijk bijeen met het doel een openingsfeest te houden. Na

overleg met de geestelijkheid van de parochie suggereerde men om een kapelletje in te wijden. Het plan werd besproken en goedgekeurd door het gemeentebestuur en kreeg goedkeuring van de bouwmaatschappij de Mandel. Het wijkcomité bekostigde het nisje en het Lieve-Vrouwebeeld. Op 21 mei 1978 werd het kapelletje onder grote belangstelling ingehuldigd.

4 De Charles Denys' kapel op de hoek van de Stegelstraat en de Burgemeesterstraat werd gebouwd in 1868. Wie ze gebouwd heeft blijft een raadsel, maar hoogstwaarschijnlijk zou het de familie Deceuninck geweest zijn. Vanaf 1874 was ze in handen van het echtpaar Charles Denys-Deceuninck. Door verkoop is ze overgegaan naar de familie Gryspeerd uit de Burgemeesterstraat. De kapel was toen reeds uiterst bouwvallig. In de tweede helft van 1960 werd ze afgebroken. Aan de overkant, in de Stegelstraat, bouwde Georges Viaene op zijn grond- en op aanvraag van medepastoor Fl. Claerhout een nieuw kapelletje.

5 Lievens'kapel in de François Blauweweg werd gebouwd door hereboer Ivo Deblauwe in 1889. De man was onderhevig aan beroerten en bouwde deze 'bede-kapel' (smeekkapel of bidkapel) ter ere van de heilige Andreas Avellinus en van O.L.V. om behoed te worden van een plotse dood. In deze kapel is een volledige kruisweg (14 staties) aangebracht. Wat ook opvalt is de vreemd gekozen plaats van de kapel, ver van de hoeve. Vroeger waren ze waarschijnlijk verbonden door een boomgaard. Op 15 augustus 1989 vond een herinwijding plaats naar aanleiding van het 100-jarig bestaan. De kapel werd onder impuls van de familie Lievens gerenoveerd en kan op een schitterende wijze de nieuwe eeuw ingaan.

6 Niemand kan vertellen wanneer en waarom dit Kruis aan de hoeve Verduyn in de Beverenstraat werd opgericht. In elk geval stond het vroeger net aan de rand van Colpaerts bossen, en vlak voor de woning van de boswachter. Deze woning is nu de schuur van de boerderij geworden en draagt het jaartal 1841. De lindes rond het kruis en die aan de ingang van de hoeve lijken even oud. Werd het kruis ook in dat jaar gebouwd? De familie Verduyn heeft in 1977 een mooie ijzeren omheining, die prachtig past bij het kruis, geplaatst.

7 De Cassaert-Beernaert kapel in de Vliekaertstraat is gebouwd in 1906 (volgens sommigen in 1903). In 1906 heeft een grootse

Cassaert-Beernaert kapel

inhuldiging plaats gehad (zie steen boven de deur binnenin). Een grote stoet vertrok van Lichtervelde dorp op bedevaart, onder de leiding van priesters, om het kapelletje in te wijden. Er staat een zeer groot Lieve Vrouwebeeld. Het zeer mooie en lichtgebouwde torentje draagt een zwaar smeedijzeren kruis. De kapel wordt sedert 2001 zeer goed onderhouden door een Lichterveldse Portugees.

8 Carrons kapel in de Fonteinestraat moet gebouwd zijn vóór 1865, waarschijnlijk naar aanleiding van een reeks smartelijke sterfgevallen, (een epi-

demie?) om het noodlot te keren. Bij de aanleg van de A17 was deze kapel met sloping bedreigd maar het gezond verstand heeft het gehaald en de kapel is bewaard gebleven. Ze is eigendom van de Vlaamse Gemeenschap en wordt vrijwillig onderhouden door de familie Herman Roels en Kerckaert.

9 Verder in de Fonteinestraat rijden we langs Goddyns kapel. Ze is gebouwd door de kinderen van Jan Goddyn. In 1866 werd ze door de jonge bisschop Mgr. Waffelaert ingewijd. In 1870 hebben uitgeweken Franse priesters er nog de H. Mis opgedragen.

10 Een klein houten kapelletje hing destijds aan een van de twee bomen aan de ingang van de hoeve. In 1945 werd een Lieve-Vrouwebeeldje meegebracht van Lourdes en werd een grote niskapel gebouwd in driehoeksvorm. Het was het einde van de oorlogsperiode, een periode waarin er door de burens regelmatig gebeden werd.

11 Dit kleine nisje, in de Moerplasstraat, in een driehoekig witgeschilderd bouwwerkje staat er heel mooi, tussen een paar hoge bomen, aan de kromming van de weg en de 'slag' naar de hoeve. Het werd gebouwd in 1945 uit dankbaarheid voor het beëindigen van de oorlog zonder grote rampen. Ook hier speelde waarschijnlijk, net zoals elders, de bittere herinnering mee van hoeves die vier jaar lang zaten met Duitse soldaten, en van plaatselijke veldslagen in 1914 en 1945.

12 Deze grote, hoge kapel in de Zwevezelestraat, draagt het wapenschild van de familie Thibault de Boesinghe en het jaartal 1897. Waarom ze werd gebouwd is nooit achterhaald. Deze bidplaats stond weleer aan de samenkomst van twee dreven, één richting Lichtervelde en één richting Koolskamp die beide naar het oude kasteel leidden (waar nu in de diepte Casets hoeve staat). Na de oorlog 1940-1945 werd ze hersteld en in 1977 binnenin volledig opgeknapt. In 1993 werd de kapel een tweede maal gerenoveerd door de plaatselijke Heemkundige Kring, die er inmiddels eigenaar van is.

13 Het niskapelletje in de Kasteelstraat is gebouwd in 1927 door de familie Vandewiele in vervanging van een houten kapelletje, dat op een voetstuk stond, en waarvan de herkomst niet te achterhalen is.

14 Ramboers kapel in de Damplasstraat moet gebouwd zijn tijdens het pontificaat van Mgr. Malou zoals blijkt uit de grote ingemetselde plaat, waarop een aflatverlening is vermeld. Mgr. Malou was bisschop van Brugge van 1848 tot 1864. De aanleiding tot bouwen was een besmettelijke kroep. Om de ziekte te keren werd beloofd deze kapel te bouwen. Typisch voor dit kapelletje: deuren ontbreken. Door de burens werd de kapel in de late helft van 1900 gerenoveerd.

15 De Veldkapel in de Kapelstraat. Naar aanleiding van een

wonderbaarlijke genezing tijdens een bedevaart naar Lourdes, beloofde Eugenie Aernout een grote kapel te bouwen ter ere van Onze Lieve Vrouw. Na acht jaar sparen in volle crisistijd werd in 1939 door Constant Bruynooghe de kapel geplaatst. Sedert de oorlogsjaren gaat een jaarlijkse parochiale bedevaart richting kapel. Vele jaren werd het Maria-beeld vooraf naar het dorp gebracht en dan vooraan in de stoet meedragen. De familie Velghe, die dichtst bij de kapel woont, staat in voor het onderhoud.

16 Lesy's kapelletje in de Viereikenstraat.

In het jaar 1859 werd landbouwer Henri Vanwynsberghe in Torhout geboren. Toen hij 20 jaar oud was, moest hij gaan loten. Als hij er zich mocht uitloten beloofden zijn ouders op hun grond een kapelletje te bouwen net over de gemeentegrens te Lichtervelde. Wat ook gebeurde. De kapel moet dus in de jaren 1879-1880 gebouwd zijn uit dankbaarheid en ter ere van O.L.V. van Lourdes. Op heden zorgt de familie Lesy, die nu eigenaar is, voor de kapel. Eind 2000 vond een grote restauratie plaats en werd dit initiatief beloned met een eervolle vermelding van de West-Vlaamse Vereniging voor Heemkunde.

17 Vanwalleghems kapelletje, gelegen op de hoek van de Kattestraat-Veldekenstraat. Ook een wonderbaarlijke genezing tijdens een bedevaart naar Lourdes was de dankbare reden voor de bouw van deze kapel in 1895 door de familie Vanwalleghem. In

de periode rond de oorlog 1914-1918 was het kapelletje het meest bezochte van de hele streek. Alle mensen uit het noorden van de parochie hadden er op de mooie zondagnamiddagen rendez-vous. Ze gingen er bidden en zaten achteraf op de de droge graskanten met elkaar te praten over het nieuws van de streek.

18 Het kapelletje van de Valke in de Torhoutstraat werd gebouwd door de familie Callewaert in het jaar 1866 of 1867. De zuster van Leonard Callewaert, Marie-Louise, kreeg de toring. De familie beloofde een kapelletje te bouwen om haar genezing te bekomen; ook toen ze niet verhoord werden, hebben ze toch de kapel gebouwd. Rond 1965 werd de kapel door onbekenden zwaar beschadigd. Er vonden herstellingen plaats in 1976 en in 1998 werd de kapel volledig gerestaureerd door de huidige eigenaars, de familie Houttekier.

19 Maenhouts kapel in de Kleine Essestraat werd gebouwd in 1912. Mevr. Henri Maenhout was erg ziek geweest en had die belofte gedaan mocht ze genezen. Dat is dan ook gebeurd. Tijdens de oorlog 1914-1918 verbleven veel vluchtelingen in de streek. Op zekere dag viel vlak achter het kapelletje en bom, die een gat sloeg in de achtermuur. Het beeldje was gebroken. Na de oorlog werd dit gebroken beeldje als dankbare herinnering meegenomen door de vluchtelingen, die zolang in de hoeves verbleven hadden en omdat ze gespaard werden bij de bombardementen. Het beeldje werd vervangen. Tijdens de tweede wereldoorlog kwamen de buurtbewoners van de Stationswijk er bidden.

20 Hemerycks kapelletje in de Weststraat. In het jaar 1942 was het gezin Jerome Hemeryck in grote nood. Het enig kind, een meisje, lag in volle oorlogstijd met zware koorts te bed. De moeder beloofde een kapelletje te bouwen als haar dochter mocht genezen. De familie was verheugd haar gebed verhoord te zien: het kind genas en het gezin bleef van grote oorlogsrampen gespaard. De kapel werd in 1943 gebouwd. De smid Beernaert heeft nog het traliehek gesmeed.

21 De St.-Jozefskapel in de Dr. Roelenslaan. Enkele jaren terug werd op initiatief van de OCMW-raad de bouw van de St.-Jozefskapel aan het rustoord gerealiseerd. De bouw werd uitgevoerd door gemeentewerklieden.

22 Vroeger noemde men het eerste stuk van de Burgemeester Callewaertlaan, het Mosselstraatje. Een grote kapel stond gebouwd aan de brug van de Zwanebeek, en was toegewijd aan de H. Margareta. De kapel zou op het einde van de 19de eeuw gebouwd zijn. In februari 1968 werd de Mosselstraat verbreed en de kapel werd door de gemeente gesloopt. Ter vervanging werd aan de achterzijde van het gemeentehuis een grote nis aangebracht met het Margaretabeeld en het oude raam van de afgebroken kapel. Bij de bouw van het huidige politiebureau in het jaar 2000 werd een nieuwe nis voorzien.

